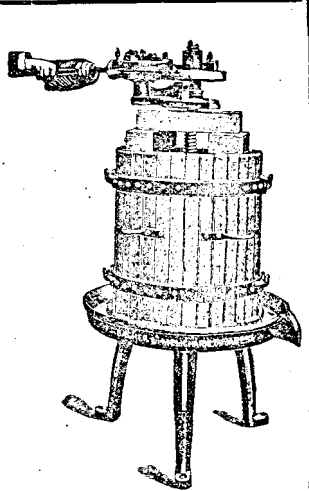

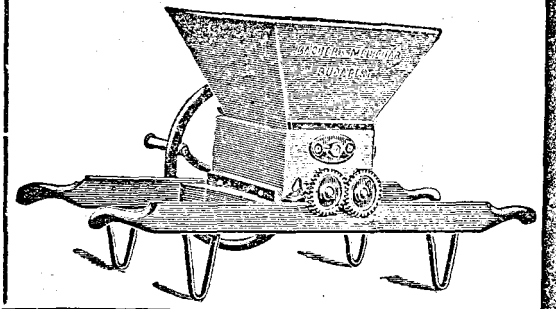
Tokajjáról

ERDÉLYI GAZDA

„MABILLE“ ÉS „EXPRESS“

SZŐLŐPRÉSEK,
— legújabb szabad. kuphengeres —
SZŐLŐZÚZÓK

a legtökéletesebb és legjobb kivitelben, a legnagyobb munkaképességgel,
olcsó ár s kedvező feltételek mellett.

Addig mig borpréseimet meg nem tekinti, szükségletét ne fedezze.

SZÜCS ZSIGMOND
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

1266.

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatóságától.

ELADÓ
vagy hosszabb bérletre

KIADÓ

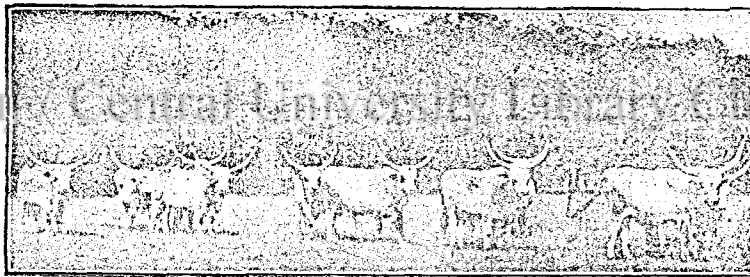
eddig házilag kezelt
**450 holdas I. o. hirtok összes
felszereléssel**

Kolozsvár közelében,
az országut mentén és a fővonal két
állomása között.

Bővebbet:

GOMBOS BENŐ Kolozsvár,
Malom-utca 16.

1604.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatósága a kucsulátai majorban elhelyezett, legelőn feljavított, darabonként circa 580 kgr. súlyu és szeptember hó végéig átveendő

47 darab selejt jármos magyar ökör

eladásának biztosítása végett folyó évi szeptember hó 18-án d. e. 11 órakor Fogarason, az igazgatósági irodahelyiségben zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalást rendez.

Az eladó állatok a helyszínén bármikor megtekinthetők.

A részletes feltételekre vonatkozólag készséggel szolgál közelebbi felvilágosítással a méneshirtok igazgatósága.

Fogaras, 1905. évi augusztus hó 30-án.

1609

A fogarasi m. kir. állami méneshirtok igazgatósága.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál: 1511

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin

magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

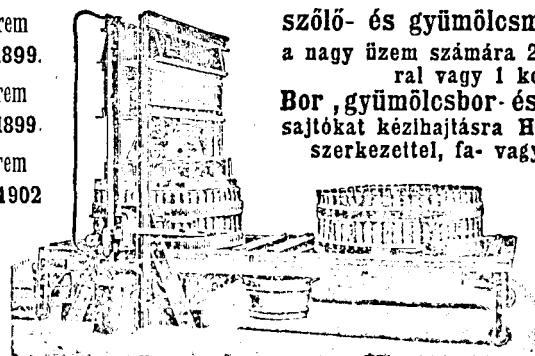
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budap. 1899.

Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára 2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor, gyümölcsbor- és gyümölcsnedvsajtókat kézhajtásra Heroulesnyomóerőszerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket, bogyózógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejékorán kértnek 1579

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET-, AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ALSÓFEHÉR-
VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET ÁLTAL EGYÜTTESEN

— A NAGYMÉLTÓSÁGÚ FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTER ÚR ERKÖLCSI ÉS ANYAGI TÁMOGATÁSA MELLETT —

NAGY-ENYEDEN

1905. évi szeptember hó 30. és október 1., 2. és 3-án rendezendő

1595

ERDÉLYRÉSZI

MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS

(Gazdasági gép, eszköz, szerszám, kellék- és anyag; termés, gyümölcs, szőlő és bor)

1. Napirendje:

I. Első nap: (Szombat) Reggel 8-10 óráig: A bíráló bizottságok működése és a bírálat eredményének kifüggesztése. Délután 10 órakor: Megnyitás. A kiállítás megtekintése. Délben 1 órakor: Közébd (közlebbi tudnivalók a helyszínen!) Délután 3-6 óráig: Zene a kiállítás területén. Este 6 órakor: a kiáll. terület elzárása.

II. Második nap: (Vasárnap) Reggel 7 órától este 6 óráig: A kiállítás megtekintése. Délután 2-6 óráig: Zene.

III. Harmadik nap (Hétfő) ugyanaz, mint a második napon.

VI. Negyedik nap: (Kedd) Reggel 7-től este 6 óráig: A kiállítás látogatása. Délután 2-5 óráig: Zene. Délután 5 órakor: A díjak és kitüntetések ünnepélyes kihirdetése és kiosztása.

Délután 1/2, 6 órakor: A zingyentárgy-sorsjáték húzása és a nyeremények kiosztása.

2 A kiállítás belépő-jegyei:

1. Állandó belépőjegy, mely mind a három napra, bárányszori belépésre jogosít, egy személyre: 1 korona. 2. Napjegy, egyszeri belépésre egy személyre: 50 fillér. 3. Diák- és katonajegy egy belépésre, egy személyre: 40 fillér. 4. Gyermek-jegy: 20 fillér.

A kiállítás ingyen tárgysorsjáték húzásán minden belépő-jegy (diák, katonajegy és gyermek-jegy is) a rajta levő egy számmal játszik.

Összesen 50 nyeremény.

Főnyeremény: 1 hordó erdély-hegyaljai aszú bor.

3 Elnökség, rendező- és bíráló-bizottságok:

A kiállítás díszelnöke: Gr. Dessewffy Aurél v. b. t. t. az O. M. G. E. elnöke.

Elnökök: Cs. Szabó József az E. G. E. elnöke és Zeyk Dániel főispán az A. G. E. elnöke.

Alnökök: Gr. Teleki Árvéd, gr. Bethlen Sándor, gr. Mikos Kelemen és Szász József alispán.

Kiállítás titkárok: Jesezenszky Pál, O. M. G. E. titkár, Tokaji László E. G. E. titkár és Székelyhidy Viktor A. G. E. tb. titkár.

I. Rendező-bizottság:

Elnök: Szász József alispán

Alnökök: Dr. Varró László polgármester.

Elnökök: Tokaji László E. G. E. titkár.

Tagok: Balogh Ferenc, Bartha Zsigmond báró Bánffy Kázmér, Czirner Ákos, Dancs Mózes, Dezső Dénes, Dezső Zsigmond, Fischer J., Gálffy János, Inczédi Joksmann Odón, László István, dr. Lengyel György, Nagy Pál, Papp János, dr. Sándor Jenő, dr. Szaniszló Albert, Székely Odón, Török Bertalan, Weinrich Frigyes, dr. Winkler Albert, Zsombory Sándor.

II. Gépeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Teleki Árvéd. Alnökök: Bolla Mihály

m. tan Elnökök: Sporzon Pál. Tagok: Glück Adolf, Gölner János, Jesezenszky Pál, Karkoványi Ákos, br. Kemény József, Kócs Mihály, Lészai Ferenc, Vinczenti Miksa, Zöld József.

III. Terményeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Bethlen Sándor. Elnökök: Gálffy János

Tagok: Br. Bánffy Kázmér, Cséser Lajos, Dezső Zsigmond, Dobolyi Zsigmond, Gáspár János, Gáspár József, br. Kemény Pál, dr. Lengyel György, Rados Dáv d, Ritter Gusztáv, Szalánczy Jenő, Szász István, Székelyhidy Viktor.

4. A kiállítás tárgyai:

I. A gépkiallitás keretében:

a) Mezőgazdasági gépek: Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló-, kaszáló- és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók; motorok; takarmányprések; lóherfejtők; tengeriszár-tépők; súlymérők; malomszerkezetek; réntöntözési és talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő- és borgazdasági, erdészeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, vadászati, halászati és más gazd. mellékágazati gépek. Járművek,

b) Felszerelések, eszközök, termények, állatorvosi és vegyi szerek, műtrágyák és anyagok stb.

c) Háztartási gépek, cikkek és eszközök.

d) Mezőgazdasági háziipari készítmények.

e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok.

A gépkiallitás tárgyai lehetőleg működésben is bemutatandók. A talajművelő stb. gépek bemutatásához szükséges területek és anyagok közvetlen a kiállítási helyiség mellett rendelkezésre állanak.

II. A terménykiallitás keretében:

a) Csemege és borszőlő kollekciók, ezekkel együtt: palackborok.

b) Gyümölcsök (alma, körte, szilva, dió, stb.)

c) Kalászosok, szalmásan és magban; mezőgazdasági termények és termékek; kertészeti-, tejgazdasági-, baromfitenyésztési-, selyemtermelési stb. produktumok; komló cukorrépa és más ipari és olaj-növények, vetőmagvak, stb.

Mindezek külön-külön és csoportosan (kollekciókban) is kiállíthatók.

Vármegyei gazdasági egyletek kollekciói részére külön helyek és kedvezmények adatnak.

III. Baromfiak, a kiállító saját ketrecekben, szintén bejelenthetők és verseny esetében díjaztatnak.

5. A kiállítandó tárgyakért fizetendő helydíjak:

I. Gépek stb. térdíjai:

5 □ meter tér (melynél kevesebb nem igényelhető) díja:	25 kor.
6 " " " " " " " " " " " "	30 "
10 " " " " " " " " " " " "	46 "
16 " " " " " " " " " " " "	70 "
20 " " " " " " " " " " " "	82 "
30 " " " " " " " " " " " "	110 "
50 " " " " " " " " " " " "	160 "
100 " " " " " " " " " " " "	270 "
150 " " " " " " " " " " " "	360 "
200 " " " " " " " " " " " "	420 "

200-an felül: minden további □ meter a 1 kor.

b) A csarnokban (egy kiállító részére kevesebb, mint 4 □ meter, nem igényelhető.)

1) falterület: □ metere a 6 kor.

2) alapterület: □ metere a 8 kor.

II. Termények stb. térdíjai:

a) A szabadban:

3 □ meter tér díja 10 kor.

6 " " " " " " " " " " " "

10 " " " " " " " " " " " "

15 " " " " " " " " " " " "

20 " " " " " " " " " " " "

és minden további □ meter tér díja a 60 fillér.

b) A csarnokban: (egy kiállító részére legalább 1 □ meter és legfeljebb 8 □ méterig):

1) falterület: □ metere a 5 korona,

2) asztalterület: " " " " a 6 korona.

NB): Asztalterület rendelésnél a kiállítás által adott gyümölcs-tányérok használatáért darabonként még külön 10 fillér fizetendő.

Asztalokat a rendezőség fog felállíttatni.

3) Csak tányéron való elhelyezés (tányérok a rendezőség ad és egy tányéron elfér 3-6 kg gyümölcs, vagy termés) tányéronként a 1 korona számítatik.

Egy tányérban (a kerek tányérok átmérője kb. 30. cm.) csak egy fajta helyezhető el. (Almából, körteből 6-18 darab., szőlőből 6-20 fürt stb., nagyság szerint)

Vetőmagból, gabonából: 1-1/2 kilogramm.

Borból, folyadékokból 2-3 liter küldendő be.

6. Kitüntetések és díjak:

I. A gép- stb. osztálynál:

1. Érmek:

1 állami arany érem,

2 kiállítási arany érem,

5 állami ezüst érem,

2 kiállítási ezüst érem,

9 állami bronz érem,

5 kiállítási bronz érem.

2. Diszoklevelek.

II. A terményosztálynál:

1. Érmek:

1 állami arany érem,

3 állami ezüst érem,

4 állami bronz érem.

4 kiállítási bronz érem.

2. Diszoklevelek.

3. Arany és pénzdíjak:

a) Állami díjak aranyban. (Adományozta a Nagym. Földm. Miniszter úr)

1 első aranydíj 100 korona,

2 második aranydíj a 50 »

4 harmadik aranydíj a 30 »

9 negyedik aranydíj a 20 »

b) Pénzdíjak (kizárólag alsófehérvármegyei kisgazdák részére,) (Adományozta az Alsófehérmegyei Gazd. Egyesület.)

Búzára, rozsra, tavaszbúzára, zabra és tengerire: egyenként 1-1 első díj a 10 korona és 2-2 második díj a 5 korona, összesen 5 első és 10 második pénzdíj.

Gyümölcsre: 1 első díj a 20 kor.; 3 második díj a 10 kor. és 5 harmadik díj a 5 korona.

Kerti veteményre: 5 díj a 5 korona.

4. Magánosok által kitűzött pénzdíjak — minden osztályban.

Ha a bejelentések aránya azt indokoltá és szükségessé teszi, a fent jelzettek kivül, még újabb kiállítási érmek is fognak kitűzteni. Magánosok által adományozandó díjak a terményosztály részére a rendezőség által köszönettel fogadtatnak és az adományozó nevének feltüntetésével, ki fognak tűzteni és osztatni.

7 Bejelentések.

A kiállítási tárgyak bejelentései, a kibocsátott bejelentési lapokon, legkésőbb 1905. évi szeptember hó 10-éig, a helypénzzel (terményeknél: esetleg tányérdíjjal) és az esetleges tűzbiztosítási díjjal (1000 k. érték után 7 kor.) egyszerre küldendők be és pedig:

1. A gép-osztály részére történő bejelentések és díjak: »Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári Hivatala — Kolozsvár« címen,

2. a termény-osztály részére történő bejelentések és díjak: »Gálffy János vincellérképezdei igazgató Nagyenyed« címen.

Esetleges *egyéb* felvilágosítások a rendező-bizottság előadója (Tokaji László titkár Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.) által — szóbelileg, vagy levélben — készséggel megadatnak.

Szeptember 20-ától kezdve minden írásbeli és szóbeli tudakozódás a »Kiállítási irodához, Nagyenyed« intézendő.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Allatárak és állattenyésztés. <i>Éber Ernő.</i>	523
A répalevelek mérgező hatásáról. <i>Dr. Ejury Lajos.</i>	524
Száj- és körömfájás kezelése.	524

Kormányintézkedések:

Földtehermentesítés.	525
------------------------------	-----

Kisebbszakközlemények:

Komlószüret. —r. —s. A talaj munkálásának hatása az erdei facsemetékre — Kisérletek műtrágyákkal.	526
---	-----

Vegyes közlemények:

Gróf Mikó Imre emlékezete.	526
Nagyenyedi kiállítás.	526

Hirdetések

Állatárak és állattenyésztés.

Városi lakosoknak a húsrágaság bizonyára egyike a legkellemetlenebb témáknak. Bizonyára: a rendes jövedelemnek változatlansága mellett, az igények folytonos növekedésével nagy sor az, mikor a városi lakosság táplálkozásához annyira szükséges hús ára folytonosan és mind erősebben növekszik. Hogy az áremelkedésnek egy jó része a mészárosok és hentesek jövedelmét emeli, még pedig nem mindig az őket megillető arányban, az kétségtelen. De az állatárak emelkedéséből jut a gazdáknak is és ez csak örvendetes, de egyben méltányos dolog is.

Itt van előttem két legutóbb tartott erdélyi állatvásár áraitól szóló jelentés. A kolozsvári augusztus 28-án kezdődött állatvásáron élénk kereslet mellett fizettek a vásárlók:

magyar jármos ökör párjáért	720—750 K.
„ meddő tehén darabjáért	188—274 „
„ borjas „ „ „ „	250—300 „
„ 2 éves tulok párjáért	420—550 „

A szászsebesi augusztus 21—23-iki állatvásáron a következő árakat fizették:

magyar (első minőségű) jármos ökör párjáért	650—850 K.
„ közép „ „ „ „	450—650 „
tarka első „ „ „ „	700—1000 „
„ közép „ „ „ „	550—850 „
magyar fejős tehén darabjáért	200—550 „
„ levágui való tehén drbjáért	200—300 „
tarka fejős „ „ „ „	250—350 „
„ levágásra való „ „ „ „	250—350 „
magyar tinó (2 éves) párjáért	250—350 „
„ (3 „ „ „ „	400—550 „
tarka „ (2 „ „ „ „	400—600 „
„ (3 „ „ „ „	550—750 „

Aztán nézzük a budapesti vágómarha- és sertésvásárok árait. Fizettek aug. 24 én

magyar hizott ökör kg.-jáért	60—86 fillért
tarka „ „ „ „	60—91 „
tehén „ „ „ „	48—80 „
növendékmarha „ „ „ „	48—70 „
bivaly „ „ „ „	48—62 „
magy. hiz. nehéz sertés „ „	142 „
„ „ közép „ „	142 „
sertésvészen átment sovány sertés kg.-jáért	120—150 „
sertésvészen át nem ment sovány sertés kg.-jáért	110—112 „

A bécsi szarvasmarhavásár aug. 28-i árai:

magyar hizott ökör kg.-jáért	62—92 fillért
tarka „ „ „ „	72—98 „
hizott tehén „ „ „ „	52—70 „
bivaly „ „ „ „	40—56 „

És nézzük meg egy német piac, például Frankfurt aug. 28-i árait, a pfennigeget fillérekbe átszámítva:

teljesen hizott elsőrendű ökör kg.-ja	112—118 f.
nem egész „ „ „ „	91—94 „
hizott tehén „ „ „ „	78—82 „
„ sertés „ „ „ „	180 „

Aki ezeket az árakat az 5—10, évvel ezelőtiekkel összehasonlítja és aki a márháért ma kapott árakat az ezelőtiek mellé állítja: ha városi ember, el fog szörnyűködni, ha gazdaember, örvendeni fog neki.

Az állatárak ilyen nagymértékű emelkedésének okát a rövidlátók kizárólag a tavalyi és idei rossz takarmánytermésben keresik. Kétségtelen, hogy visszahatással volt ez is az árakra, de az igazi, a mélyebben fekvő ok nem ez, hanem az a nagy változás, mely az emberi fogyasztás viszonyaiban az utolsó évtizedben bekövetkezett. Az ipari fejlődés a városoknak nagyarányú megnövekedését idézte elő; a városi lakosság nagy mértékben megszaprodott és az ipari munkásoknak, a városi lakosoknak a táplálkozás iránt való nagyobb igényessége mind keresettebbé tette az igényesebb táplálkozás cikkeit, első sorban a húst, aztán a tejet, vaját, zsírt, stb. A városi lakos, még ha szegény sorban élő ipari munkás is, meg kívánja a maga napi húsadagját és nem elégszik meg az olyan falusi táplálkozással, melyben a kenyér mellett a zöldségnek, főzeléknek, szalonnának csak másodrendű szerepe van s melyben a hús a vasárnapok luxuscikke csak. A városi, falak közé, gyárakba, műhelyekbe, raktárakba szorított munkásember, aki folytonos izommunkát fejt ki, erejének pótlásánál és fönntartásánál sokkal nagyobb mértékben meg kívánja az izomfönntartó és erópótló állati eredetű táplálékot, mint a falusi gazdaember, aki a szabad levegőn, nem egyoldalú, nem folytonos izommunkát végez. Mikor tehát az ipar egyre több embert vont a falvakból a városokba, akkor mind több húsról és egyéb állati termékekre lett szükség: ezek értékének és árának föl kellett emelkednie. Ha nincs a tavalyi és az idei takarmányhiány, akkor bizonyára nem ilyen nagy ugrásokkal, de mégis csak emelkedett volna a hús ára. Aminthogy 1870 és 1903 között minden

Jobb

és megbízhatóbb

magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRSEGYZÉKEK

Ingyen és bérmentve küldetnek.

Az aratási és cséplési Arjegyzékünk

megjelent és azt kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük. 1006

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

országban 40—50%-kal emelkedett a városi piacokon a húsár.

Tévedés lenne tehát azt hinni, hogy csak az utolsó két kivételes esztendő idézte elő a hús áremelkedését és hogy ezek az árak egyszerre vissza fognak megint esni régi niveaujukra. Nem, mindaddig, míg tart az a folyamat, mely a falusi lakosságot a városokba viszi és a kenyérfogyasztásról a húsfogyasztásra teszi át a súlypontot, mindaddig állandó és az állattenyésztésre ösztönző jó konjunktúra lesz ez a gazdák részére. Ezt a kedvező konjunkturát ki is kell használni a gazdáknak és az állattenyésztés jövedelmezőnek mutatózó ágait más, kevésbé jövedelmező ágak rovására ki kell terjeszteniök. Az egyes gazdák viszonyai írják elő, hogy milyen terjedelemben és milyen belterjességgel történjék ez. De az kétségtelennek látszik, hogy nagyobb befektetés is jól meghozza a maga gyümölcsét ma az állattenyésztésben.

Szinte frappáns bizonyítékát látom ennek a *Deutsche Landwirtschaftliche Presse* legutóbbi számában, ahol egy grafikonban mutatják ki, hogy *Dönhof* gróf friedrichsteini 1158 hektáros birtokán a növénytermesztés és állattenyésztés bevétele hogyan alakult 1878-tól 1904/05-ig, 1878-ban az állattenyésztés bevétele 10,000 márka volt, 1893-ban 50,000, 1903-ban 80,000 1904/5-ben 87,500 márka. Vagyis 27 év alatt közel 900%-kal emelkedett ez. A növénytermesztés bevétele 1878-ban 35000, 1893-ban 50,000, 1903-ban 48,000, 1904/1905-ben 66,000 márka volt, vagyis ugyanazon idő alatt a növénytermesztés bevétele csak mintegy 100%-kal nőtt meg.

Bizonyára minden gazda nemcsak most, hanem máskor is figyelemmel kíséri a mezőgazdasági termények árának alakulását. De csak pillanatnyi értéke van ennek, ha a gazdaság számvitele nem mutatja ki azt, hogy ezen áralakulás mellett az egyes ágak mennyi nyers és tiszta jövedelmet juttatnak. Azok, akik a mai terményárakhoz kombinálják a gazdaságukból elérhető tiszta hasznot, okvetlenül arra a meggyőződésre jönnek majd, hogy az állattenyésztés előreláthatóan hosszú időre a legjövedelmezőbb része lesz a mezőgazdaságnak, amely kibővítést, javítást, befektetést haszonnal hál meg.

Eber Ernő.

A répalevelek mérgező hatásáról.

Olyan gazdaságokban, ahol cukorrépát termelnek, a leveleket és répafejeket fel szokták etetni jármos ökrökkel és tehennel. A friss répaleveleket a marhánál különösen a téli etetésre való átmenet eszközlésére lehet felhasználni, például úgy, hogy 1000 kg. élősúlyra eleinte körülbelül 60 kg. répalevelet számítva,

azt fokozatosan csökkentik, míg ugyanakkor eleinte kis adaggal kezdve meg a téli takarmányok etetését, ezeket fokozatosan szaporítják.

A répalevelek összetételét a következő kis táblázat tünteti fel:

Az eredeti répalevél tartalmaz átlag:

víz	88.16%
nitrogéntartó anyagot	2.51%
nyers zsírt	—
nitrogénmentes vonatanyagot	4.65%
nyers rostot	2.29%
hamut	2.36%

Amint ezen táblázatból látható, a répalevelek sok vizet tartalmaznak s e mellett a feltüntetett alkatrészekon kívül *sósavas* illetőleg *sósavas vegyületek* is vannak a levelekben, miért is állatainkkal nem tanácsos sok friss répalevelet etetni, mert attól erős hasmenést kapnak; sőt a mint *Pöltling* állatorvos mondja (*Milchzeit*. 1905. 9.) a szarvasmarhák a répalevelektől bizonyos esetekben súlyosabb betegségbe esnek. Ilyen betegséget, melyet a gazdák *tejláznak* szeretnek nevezni, *Pöltling* több ízben észlelt; és ezen betegség nem tejláz, hanem egyenesen *répalevélmérgezés*. Különösen fiatal fejőstehenek, növendékmarhák kapják meg könnyen a répalevélmérgezést. Ezen mérgezést a répalevelekben és répafejekben levő nagy mennyiségű sósavas és salétromsav, illetőleg ezeknek vegyületei okozzák. Sok esetben az ilyen mérgezés olyan nagyfokú, hogy az illető állat halálát vonja maga után.

Pöltling szerint a répalevélmérgezést a következő tünetekből lehet felismerni: a mérgezett állatok a takarmányt megvetik, hirtelen kevés tejet adnak, kólikát és hasmenést kapnak, fulladoznak, trágyájuk szerfelett büdös és nyálkás. Később az állatok állása bizonytalanná változik s rajtuk az agygyulladás tünetei észlelhetők. Eliesnek, majd újból felállnak, rágnak mindent, ami csak eléjük kerül, pl. a saját bőrüket, fát, ruhadarabokat stb. Nehezen nyelnek, érverésük gyorsul s az erek kifeszülnek és megmerevednek.

Mindenzen tüneteket a sósavas és a salétromsavnak vegyületei okozzák.

A nitrogénnel erősen trágyázott talajon termelt répa *fehérjékben* igen gazdag, különösen akkor, ha az időjárás száraz és meleg volt. Megjegyzendő, hogy a nitrogén a répában nemcsak *fehérje* és *amido*-vegyületek, hanem kisebb-nagyobb mennyiségben *salétromsav*-vegyületek alakjában is jelen van.

A salétromsavtartalom mennyisége a répa érési fokától függ, még pedig oly módon, hogy az érés előhaladtával a salétromsav mennyisége csökken. Így *Laplays*

100 kg. répában talált	juniusban	433
" " " "	juliusban	193
" " " "	szept.-ben	29

gramm salétromsavat. A *sósavas* mennyisége a répa érésével szintén csökken.

Már most ha a répára kedvezőtlen idő jár, különösen az érési szakban, akkor sok lesz abban a *salétromsav* és a *sósavas* s különösen ilyenkor fordulnak elő a répafejek és levelekkel a mérgezések.

Abnormis időjárás után tehát óvakodnunk kell attól, hogy állatainkkal répafejeket vagy leveleket nagymennyiségben etessünk.

Ezen körülményt minden gazdának meg kell szivlelni, ha az említett mérgezéstől állatait meg akarja óvni.

Kizárólag répalevelet nem jó etetni semmi körülmények között sem, az állat így hamarosan elveszti étvágyát s a levelekben levő tápanyagok sem használatnak ki kellőképpen. Hogy az állat étvágyát el ne veszítse, mérgezésbe ne essék s hogy a levelek takarmányértéke érvényesülhessen, a répalevelek mellett szénát, takarmányszalmát és erőtakarmányt kell etetni.

Hogy a megmaradt répalevél kárba ne vesszen, azt bevermelés, illetőleg besavanyítás által konzerváljuk s télen etetjük fel.

Dr. Ejury Lajos.

Száj- és körömfájás kezelése.

Weinsheimer (Darmstadt) ismerteti egy német állatorvosi hetilapban a *száj- és körömfájás* kezelésénél követett azon eljárását, mellyel elérte, hogy több mint ötven kezelése alatt álló gazdaságban nem fordult elő elhullás és a rosszindulatu utóbajok is elmaradtak. Az eljárás a következő tényekre támaszkodik.

1. A járvány fertőzés útján vagy közvetlenül állatról-állatra ragad, vagy fertőzött közvetítők útján terjed. A fertőző anyag a vérbe hatol s rövid idő múltán különböző testrészekben, szájon, körömn, stb. kiüt. Kisebb, így keletkező sebeket már a tisztántartás is hamar orvosol, míg ellenben igen hosszadalmas utóbajok következhetnek be, ha piszok vagy más fertőzőanyag kerül a sebbe.

2. Mennél erősebb, ellenállóbb szervezetű az állat, annál kevésbé vehet rajta erőt a fertőzés, annál mulékonyabb tünetekben, gyorsan gyógyuló sebekben nyilvánul a betegség és viszont: fordítva.

3. Mennél több fertőző anyag került a testbe s mennél virulensebb az, annál súlyosabb a bekövetkező kór.

4. Fertőtlenítő szerekkel előlhetjük, vagy legalább is gyengíthetjük a fertőzőanyagot.

Ezekszerint annál mulékonyabb természetű a kór, mennél ellenállóbb az állat szervezete s mennél kevesebb, illetve kevésbé virulens anyag fertőzte. A kezelés főszempontjai ezekszerint: ellenállót enni az állat szervezetét; kiirtani, vagy hár gyöngíteni a fertőzőanyagot.

Az ellenálló képességet jó, könnyen emészthető takarmányozással (zöld takarmány, fű, lóhere, jó széna, sarju, friss víz) fokozhatjuk. Beteg állatok elé nem szabad több takarmányt tenni, mint amennyit elfogyasztanak. Fontos tényező az ellenállóképesség emelésére a jó levegő s ennél fogva elegendő szellőztetés. Rendszeres jó bőrápolás, szigorú tisztaság, jó alom a főkövetelmények, mihez a még egészséges állatoknál a szabad levegőn való mozgás járul.

A fertőző anyag előlítésére és gyengítésére elsősorban megint csak a jó levegő és világosság tehet jó szolgálatokat. E mellett tulajdonképeni fertőtlenítő anyagok is állanak rendelkezésünkre. A beteg testrészeket naponta 3-szor megmossuk és leöblítjük 3 százalékos karbol-, lysol- vagy kreolin-, 1 százalékos formalin-, vagy 5 százalékos alaunoldatban, az alomra került fertőző anyagokat pedig naponta kétszeri száraz oltott mész odaszórása s az alommal való eldörzsölése által irtjuk ki

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betöleket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Súlyosan megbetegedett állatoknak belső használatra is adnak fertőtlenítő anyagokat, mint naponta 50:0 natrium salicylicum, 30:0 karbolsav 30:0 tanoforn, olajjal 30:0 Fonolerféle arzenikumoldat.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Földtehermentesítés.

A magy. kir. földmivvelésügyi miniszter 12329/1905. eln. szám alatt az alábbi leiratot intézte az Erdélyi Gazdasági Együlethez:

Az ország vezető gazdasági szaktestületei hosszabb idő óta foglalkoznak a mezőgazdasági hitel rendezésének fontos ügyével.

Ez ügy országos rendezését égetően sürögössé teszik a következő közülmények és újabb fejlemények.

1. Megbízható szakemberek becslése szerint a magyar földbirtok értékének felén túl van terhelve, legnagyobbbrészt magas kamatu adósságokkal, melyek a birtokosok termelő készségét bénítják, másrészt a szükséges, gyümölcsöző befektetések gyarapítását akadályozzák s a földbirtokos és birtoka között levő természetes kapcsolatot lazítják.

2. A velünk szomszédos nyugati államokban, különösen Ausztriában és a Németbirodalomban már törvényhozási előkészítés alatt vannak a mezőgazdasági hitel rendezését és a birtokosokra nézve kedvezőbbé tételét célzó intézkedések, melyeknek az lesz az eredménye, hogy ez államokban a mezőgazdasági hitel olcsóbb, jobb szervezetű s ehez képest a mezőgazdasági termelés is olcsóbb és bővebb lesz. Tehát, ha figyelembe vesszük a vámpolitika révén is ami termelésünket erő hátrányokat, a magyar nemzeti termelés legfontosabb fogyasztó piacain a termelés olcsóbodása folytán is nehezített versenynyel fog találkozni.

Magam részéről, e körülményeket teljes súlyukban méltányolom s midőn Ő felsége, Apostoli Királyunk kegyes elhatározásából a földmivvelésügyi tárca vezetését átvettem, elhatároztam, hogy mindent megteszek, a mi a szóban levő ügy sürögössé megoldására a fennálló nehéz politikai viszonyok közepette, hatáskörömben lehetséges.

Annnyival inkább kötelességemnek kellett ezt tartanom, mert a szóban levő kérdés elintézését számos szaktestületi felterjesztés sürgette s mert már az 1904. évi költségvetési vita folyamán a kormány hivatalosan is munkafeladatai közé tette a mezőgazdasági hitelügy rendezését.

Ide vágó intézkedéseim között fontosnak kell tartanom azt is, hogy az ország érdekelt köreink közvéleménye a szükséges tájékozással és tudással bírjon s a maguk teljes társadalmi és közgazdasági hatásában lássa a mezőgazdasági hitelügy rendezésének alapvető kérdéseit s birtokába jusson annak a magánélet egyes viszonyaira is kiható szellemnek és felfogásnak, a mely a szóban levő fontos ügy sikeres megoldásához nélkülözhetetlen, mert

ehhez nemcsak a törvényhozás és kormányzás számos intézkedése, de főleg az érdekelt társadalmi rétegek munkás és helyes szelleműl vezetett közreműködése szükséges.

A jelölt célt igen sikeresen szolgálja Bernát Istvánnak, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójának, s a mezőgazdasági hitelügyi kérdések hosszú idő óta kiváló művelőjének „A magyar földbirtok tehermentesítése” című munkája s ezért elhatároztam, hogy e munka tartalmának széleskörű megismerését részemről is elő fogom mozdítani.

Intézkedtem tehát, hogy e munka az ország valamennyi mezőgazdasági szaktestületének szétküldessék s egy példányát a *Cim* mielőbb megkapja.

A *Cim* vezetőségének hazafias kötelesség érzésére számítok a mikor felkérem, hogy a munkát, fejezetei és a tárgyalat kérdések szerint az egyesületi tagok körében a lehető legalkalmasabb módon megismertetni igyekeznek, üléseken és értekezleteken beható tárgyalás alá veszi s a szóban levő kérdést illető javaslatokat, de főleg a működési körének a kérdéssel kapcsolatos viszonyait megvilágító adatokat a földmivvelésügyi kormány tudomására hozza, mely hazafias közreműködését annál is inkább kérem, mivel a legközelebbi időben óhajtván megtenni ez égető kérdés megoldására az első kezdeményező lépéseket, az összes viszonyok ismerésére feltűnő szükségem van, s így úgy a *Cim* működése területén fennforgó actualis viszonyok feltüntetése, mint a gyakorlatilag lehetséges orvosszerek iránti konkrét javaslatok tárgyában készséggel veendő az összes érdekelt körök esetleges felterjesztéseit.

A mezőgazdasági hitelügy országos rendezésére ekként az érdekelt gazdatársadalom jó eleve és gyorsan szervezkedhetik és sikeresen részt vehet a vonatkozó intézkedéseknek foganatosításában.

Budapesten, 1905. évi július hó 31-én
György

Ehhez az akcióhoz csatlakozik Vargha Gyula miniszteri tanácsosnak, az országos központi statisztikai hivatal igazgatójának, a következő átirata melyet az összes városi és vármegyei hatóságokhoz küldött meg:

„A földmivvelésügyi miniszter ur ő nagyméltósága ez évi augusztus hó 3-án 12.447. szám alatt kelt elhatározásával a közép- és nagybirtok megterheltesére vonatkozó adatok sürögössé összegyűjtését rendelte el, amint *Cim* is megfelelő értesítést nyert.

Az adatgyűjtés egyformán fog végrehajtani, hogy a politikai hatóságok szolgáltassák a birtokosok személyére vonatkozó adatokon kívül a rendelkezésükre álló kataszteri birtok-ívek alapján a birtokról szóló területi adatokat s megadják a felvilágosítást arra nézve is, hogy a kimutatott birtoktestek mely számú telekkönyvekbe vannak bejegyezve. Az így előkészített alapon fogják a telekkönyvi terhek statisztikájához szükséges adatokat szolgáltatni.

Az összeírásnak a politikai hatóságok

által végrehajtandó része számlálólapok segítségével történik és tárgyát a legalább 100 katasztrális holdas vagy annál nagyobb területű birtokok képezik, még pedig tekintet nélkül arra, hogy a birtok egy vagy több község határában fekszik-e.

Minden egyes, a város határában fekvő 100 katasztrális hold területű vagy annál nagyobb birtokról egy-egy számlálólapot kell kiállítani.

Hasonlóképpen ki kell tölteni egy-egy ily számlálólapot a város határában fekvő oly birtokok mindegyikéről is, a melyek egyenként és egymagukban a 100 kat. hold területet el nem érik, de tulajdonosuk más községben vagy községekben is bir ingatlanokkal és az ezen tulajdonos tulajdonát képező valamennyi ingatlanok területe együttvéve eléri vagy meghaladja a 100 kat. holdat. Az egyesbirtokrészletekről azonban mindig csak azokban a községekben kell a számlálólapokat kiállítani, a mely községek határában az illető birtokrészlet fekszik, de a 3-ik számú kérdés alatt meg kell jegyezni, hogy az illető tulajdonosnak más községben (községekben) is van ingatlana és egyúttal ezen község (községek) neve is felsorolandó.

1. kérdés. Mindig a tulajdonos (tulajdonosok) neve irandó be, nem pedig a haszonbérli, vagy a haszonélvező neve. Ha több a tulajdonos, valamennyinek neve bejegyzendő.

2. kérdés. A birtok kiterjedését és kataszteri tiszta jövedelmét mivvelési ágak szerint a kataszteri birtokívekből kell kiírni az ez évi augusztus hó 15-én fennállott állapot szerint, még abban az esetben is, ha az illető birtok vagy annak egy része időközben elidegenített volt. Az utóbbi esetben azonban a számlálólapon alján lévő „Megjegyzés” című rovatba kell bejegyezni, hogy a birtok vagy annak egy része időközben elidegenített s egyúttal azt is meg kell mondani, hogy kinek tulajdonába ment át.

3. kérdés. Nagy fontossággal bir annak megállapítása, hogy egy-egy földbirtokos tulajdonában mily nagy területű ingatlanok vannak összesen; továbbá, hogy hány legalább 100 kat. hold területű birtok van az országban. Hogy ez lehetséges legyen, szükséges, hogy az összeírók ezen kérdés alatt a számlálólapokba bejegyezzék, hogy a számlálólapon megnevezett tulajdonosnak a városban levő tulajdon birtokán kívül még hol, mely községben, mely vármegyeiben van tulajdonát képező ingatlan birtoka.

4. kérdés. Minthogy a számlálólapok adatai a telekkönyvi adatokkal is össze fognak hasonlítani s minthogy telekkönyvi tulajdonos gyanánt igen sok esetben nem a kataszteri birtokíven szereplő tényleges tulajdonos, hanem annak valamelyik jogelődje van bejegyezve, szükséges, hogy a számlálólapok kiállítása alkalmával bejegyeztessék az is, hogy a számlálólapon kimutatott birtok a telekkönyvben kinek a nevén és mely számú birtokban van telekkönyvezve.

Éppen azért a 4. számú kérdésre adandó

Szőlők rigolozását gőzekével

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

válasz pontosságára nagy súlyt kell helyezni s lehetőleg kimerítő választ kell adni.

Az összeírás céljaira 120 darab számlálólapot küldök azzal a kéréssel, hogy azokba a fenti útatisítás értelmében az összeírás tárgyát képező birtokokra vonatkozó adatokat az ez évi augusztus hó 15-én fennállott állapot szerint a legpontosabban bejegyeztetni s a hatósága területéről kiállított összes számlálólapokat a szintén csatolt boríték felhasználásával, az esetleg fennmaradó üres számlálólapokkal együtt *legkésőbb ez évi szeptember hó 5-ig* alulírt hivatalhoz multhatatlanul betérjeszteni sziveskedjek. Amennyiben a csatolva beküldött nyomtatványok nem volnának elegendők, sziveskedjék a szükséges készlet megküldése iránt alulírt hivatalt sürgősen megkeresni. Tekintettel arra a közgazdasági, szociális és nemzeti szempontból rendkívüli nagy fontosságra, amelylyel ez az összeírás bír, felkérem címet, hogy azt a fenti útatisításnak teljesen megfelelően és legpontosabban teljesíteni sziveskedjék. Budapest, 1905. évi augusztus hó 15-én. *Varga Gyula* min. tanácsos. igazgató.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **Komlószüret.** Általán azt tartják, hogy inkább hamarabb kezdessék meg a komlótobozok szedése, mint elkésve, mert a túlrett, veres tobozban a lupulin is túlrett, avas már, de az ilyen toboztermést a keveréssel sem lehet kereskedelmi áruvá formálni. Igaz, hogy a korai szedéssel kevesebb lesz a termésünk s sok éretlen, lupulin nélküli toboz kerül a zsákba. A tobozokat nem lehet marokkal szedni, csakis ujjainkkal, úgy, hogy 1—2 cm. szára okvetlen legyen s inkább hosszabb, mint semilyen, mert ez megszáradva, szétpereg már a garmadában. *Szigorúan válogatva* kell a szedést végezni, éppen az idén fontos ez, amikor egész Európában rendes a termés s sok szép komló termett; fontos, hogy a magyar komló csak válogatva kerüljön a piacra. Ne irtózzunk 20—30%-os II. osztálytól sem! Tehát a mely toboz éretlen, fejletlen, penészes, vörösses, leveles, stb., azt mind dobassuk a II. osztályú kosárba: így az I. oszt. minőség ugyanannyi másodikkal lesz értékesebb. Valahára tanuljuk meg, hogy nálunk a komlótermesztés legfőbb munkája a szárítás. Bizony itt sokszor el van már fáradva a hazai komlótermesztő, pedig itt kétszeres gonddal kell dolgozni. Inkább túlságosan szárítsuk ki komlónkat, minthogy megfűljön garmadában avagy a zsákban.

— r — s.

— **A talaj munkálásának hatása az erdei facsemetékre.** A talaj szellőztetésének és megmunkálásának az erdő telepítésénél is nagy jelentősége van és erre nagyon jellemző példát említ *Böde* thiemendorfi erdész s azt egy kopár terület befásításánál tapasztalta. Ezen terület 1902. évben fenyőfa-csemetékkel ültetett be és az ültetést megelőző év őszén a beültetendő terület mélyen megszántatott, a következő év tavaszán pedig hozzacsatolták ezen területhez a közelfekvő rét egy kis részét is, mert ezzel az ujonnan telepített erdő szabályosabb alakot nyert. Ezen rétterületet nem szántották fel, hanem csak gödröket ástak a kiültetendő fák részére és úgy végezték az erdőtelepítést.

A talaj ezen különböző megmunkálásának hatása a kiültetett fenyőfákön már a második évben is feltűnően mutatkozott, mert szántatlan területen a fenyőfák feltűnően gyengébbek voltak és most már szántott talajon 60—100 cm magasak és szép zöld színök van.

+ **Kísérletek műtrágyákkal.** A műtrágyákkal évről-évre több gazda kísérletezik. Nagyon helyes ez, mert a gazdálkodási viszonyok nálunk is sok helyen nélkülözhetetlenné teszik a műtrágyák alkalmazását s ezen kísérletek a legbiztosabb útmutatói annak, hol, mennyi és milyen műtrágyát alkalmazhatunk legjobb sikerrel. Helyenként az alom s ezzel az istállótrágya hiánya, másutt a tápanyagokban szegény talaj kényszerítik a gazdát, hogy műtrágyát alkalmazzon. De meg a műtrágyák hathatós eszközei a termések fokozásának. A trágyázási kísérletek eredménye s általában a műtrágyák használása első sorban azok helyes alkalmazásától függ. Ezt célozván: *Agh* Endre gazd. író (Budapest, VI., Teréz körút 3.) készséggel ad útbaigazítást műtrágyázási kísérletek bevezetésére azoknak, akik eziránt hozzá fordulnak. Azonfelül, hogy a kisgazdákkal is megismertesse a műtrágyák használatát, minden községben, ahol erre szükség van s a honnan meghívást kap, ingyen tart ez irányú előadásokat s vezet be kísérleteket.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Gróf Mikó Imre emlékezete.**

A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Mikó-kollegium Gr. Mikó Imre zabolai születési házat születésének 100 éves évfordulóján, szeptember hó 4-én, emléktáblával ünnepélyesen föl fogja díszíteni, mely ünnepélyre meghívták az egész művelt erdélyi társadalmat.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet, melynek Mikó Imre 25 éven át — a legkritikusabb időkben — zseniális, nagy koncepciókban bővelkedő elnöke volt, az emléktábla költségeire 100 koronát szavazott meg; az ünnepélyre koszorúját és *Béldi* Tivadar, *Székelly* György, gr. *Mikes* Zsigmond vál. tagok és *Tokaji* László titkár személyében — képviselőit is kiküldi.

*

Nagyenyedi kiállítás.

A nagyenyedi (okt. 2. és 3.-i) *igás- és növendék állatvásár* tárgyában több ezer körlevelet küldött szét az enyedi kiállítás rendezősége a napokban, felszólítván részvételre úgy az összes erdélyi tenyésztőket és megbízhatóbb kereskedőket, mint minden Királyhágóntúli olyan uradalmat, amely Erdélyben vásárolni szokott.

Az eddigi jelentkezés — úgy az eladók, mint a vevők részéről — már jelzi, hogy ez a vásár rendkívül nagyarányú lesz és egymagában föl fog érni négy-öt legnagyobb erdélyi vásár együttes nagyságával.

Jelentkezéseket szept. 20-ig lehet beküldeni az *»Erdélyrészi Mezőgazdasági Kiállítás Rendező Bizottsági Elnökségéhez, Nagyenyed, Vármegyeház«* címen.

* * *

Minta szüret Nagyenyeden. Az Erdélyrészi Mezőgazdasági Kiállítás rendezősége október hó 3-ára egy minta szüret rendezését határozta el, melyen az összes kiállított szőlő és borgazdasági gépek és felszerelések bemutatást nyernek. A minta szüret kivitele annál könnyebb, mivel a kiállítási helyiség közvetlen az enyedi híres bortermő nagy szőlőhegy alján fekszik.

* * *

Komlókiállítás is lesz Enyeden, a melyen való részvételre a napokban szólította fel az elnökség a termelőket. Komlóból fajtánként $\frac{1}{4}$ kg. küldendő be.

A rendezőség gondoskodik a bel- és külföldi sör gyárosok meghívásáról, és ez osztály számára külön kitüntetésekéről is.

* * *

Nagyobb gyümölcs kollekciónak az enyedi kiállításon. Az idei őszön Sepsiszentgyörgyön és Bánffyhunyadon is rendeznek gyümölcskiállításokat. Az enyedi kiállítás rendezősége meg fogja keresni ezen kiállítások rendezőit, hogy az ott összegyűlő anyagot Nagyenyeden is mutassák be. Ezen megkeresésnek az illető rendezőségek — már csak kiállítóik jól felfogott érdekéből is — bizonyára eleget fognak tenni.

* * *

A nagyenyedi kiállításra eddig bejelentett tárgyak összesen körülbelül 36 kocsi rakományt tesznek ki (Eddigi bejelentők száma 87.)*) A bejelentési határidő: szeptember 10, amely terminus után már bejelentéseket elfogadni nem lehet.

* * *

A kiállítási katalógus kinyomatását a rendezőség már megkezdette és azt folyó hó 11-én le is zárja.

* * *

— **Gyümölcskiállítás és vásár.** Háromszékvármegye mezőgazdasági bizottsága folyó évi szeptember hó 24—30-ig Sepsiszentgyörgyön gyümölcs és gyümölcs-termékek vásárral összekötött kiállítását rendezi. A kiállítás igen szépnek ígérkezik, és bő alkalmat nyújt Háromszékvármegye piacképes gyümölcsének megismerésére.

— **Gazdasági hitelegyesület Kolozsvárt.** Kolozsvár egyik legtekintélyesebb pénzintézete, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár egy, a

*) Mult számunk ily tárgyú cikkének 5. sorából a számok tévedésből kimaradtak. Akkor volt: 74 kiállító, 32 vasuti kocsi rakományval.

HALDEK

magnagykereskedése

VESZ:

— József főherceg ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója —

Budapest, Károly-körút 9. szám.

☛ a legmagasabb napi árban! ☛

☛ a legmagasabb napi árban! ☛

őszi borsót, őszi bükkönyt, szösös bükkönyt, baltacimmagot, fehér herét, vörös herét, lucernát, mindennemű fűmagot, stb. stb.

gazdákra nézve fontos új intézmény alakítását kezdeményezi, amely megalakulása esetén igen előnyös lehet a gazdáknak. A gazdasági hiteligyesület ez az új intézmény, melynek célja az, hogy olcsó és kedvező feltételű kölcsönhöz juttassa a gazdákat. Minden belépő tag bejelenti azon összeg nagyságát, melyet magának hitelképpen biztosítani akar. Minden egyes fél 10%-át befizeti biztosítéki alapba a bejelentett és a választmány által megszavazott összegnek, tekintet nélkül arra, hogy a hitelt tényleg igénybe vette. Minden egyes fél saját aláírására veheti fel a kölcsönt a megszavazott hitelösszeg keretén belül és pedig további intézkedésig 1½% al a mindenkor Osztrák-Magyar bank kamatában — mely a váltók leszámítására bir érvényességgel — felül — tehát ezidőszent 5% mellett. Ezenkívül további ¼% az egyesület javára fog minden egyes leszámítás után beszedetni. Az egyesület javára befolyó ¼%-ból a vezetőség, esetleges tisztviselők fognak dotáltatni és a mutatkozó felesleg pedig az egyesületi tartalékalap javára fog vétetni. A biztosítéki alapba minden egyes egyesületi tag által befizetett 10% az egyesületi tagok tulajdonát képezi és az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság mindenkor érvényben levő betéti kamatlábával az egyesületi tagok javára kamatoztatik. A biztosítéki alap kamatjának 10% ából alkotott tartalékalap szintén az egyesületi tagok tulajdonát képezi és esetleges felosztás esetén minden egyes egyesületi tag részesedik benne aránylagosan. Főhívjuk gazdáink figyelmét erre az érdekes tervezetre, mely megvalósulása esetén nagy hasznára lehet a gazdáknak.

— **A nemzetközi állatorvosi kongresszus tárgysorozata.** Az 1905. évi szeptember hó 3-9-ig Budapesten tartandó VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus tárgysorozata a következő főbb pontokat foglalja magában s azokhoz a következő előadók vannak bejelentve:

Állatbiztosítás (állami és szövetségi biztosítás, vágóhídi biztosítás.): Miklós Ödön orsz. képviselő, földm. miniszterium v. államtitkára, Budapest, Szántó Menyhért, osztálytanácsos a m. kir. földm. miniszteriumban, Budapest. — **Egysé-es elvek megállapítása a tuberkulín- és malleinreakció elbírálására:** Dr. Eber A. egyetemi tanár, Lipcse. Dr. Fortuna J. Románia állategészségügyi előadója, Bukarest. Dr. Foth, kir. ker. állatorvos, Schleswig. Dr. Malm O. állategészségügyi igazgató a norvég kir. miniszteriumban Krisztiania. Tátray János állategész. felügyelő a m. k. földmiv. miniszteriumban, Budapest. Dr. Wladimirov, osztályvezető a cs. kórtani intézetben, Szt.-Pétervár. — **Védekezés a háziállatok gümőkórja ellen:** Dr. Bang R. állatorvosi és gazdasági főiskolai tanár, Kopenhága. Dr. de Jong, vágóhídi igazgató, Leyden. — **Regnéer Gusztáv, állatorvos a svéd kir. mezőgazdasági igazgatóságnál, Stockholm. Ujhelyi Imre, gazdas. akadémiai tanár, M.-Óvár. — Védojtás a szarvasmarhák gümőkórja ellen:** Dr. Hulyra Ferenc, állatorvosi főiskolai rektor, Budapest. Dr. Römer, egyetemi m. tanár, Marburg. Dr. Schindelka, állatorvosi főiskolai tanár, Bécs. Shomassen, állatorvosi főiskolai tanár, Utrecht. — **Védojtás a száj- és körömfájás ellen:** Dr. Löffler, titkos egészségügyi tanácsos, egy. tanár, Greitswald. Dr. Perroncito E., állatorvosi int. igazg. egyetemi tanár, Turin. — **Védekezés a sertésvész ellen, tekintettel a védojtásokra:** Dr. Joest, állatorvosi főiskolai tanár, Drezda. Dr. Preisz Hugó, állatorvosi főiskolai tanár, Budapest. — **A tej és a tejkezelés, különös tekintettel a fejes reformálására az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg:** Dr. Grubel T., a tejjagd. kísérleti állomás és iskola tanársegédje, Kiel. Happich, állatorvosi iskolai tanár, Dorpat. Szigeti Wurga László, tejjagd. iskolai igazgató, Sárvár. — **A lefolozott tej tápláló értéke hizó és növendék állatokban:** Cséllő István, gazd. akadémiai tanár, M.-Óvár. — **A melasse-takarmányozás kérdése:** Cagny P. állatorvos, Seclies (Óies) Dr. Weiser

István, főiskolai m. tanár, Budapest. — **Az istálló és az almózás higiénéje, különböző almók és almózási módszerek bíralata:** Dr. Pusch C. egészségügyi tanácsos, állatorvosi főiskolai tanár, Drezda. Sand, állatorvosi és gazdasági főiskolai tanár, Kopenhága. — **Az istállózás és legeltetés élettani szempontból:** Kovács Béla, gazd. tanintézeti igazgató, Kassa. — **A gümőkóros fertőzés létrejöttének módjáról a háziállatoknál:** Bongert J., bakteriologiai intézeti vezető Berlin. Cadéac, állatorvosi iskolai tanár, Lyon. Dr. Lorenz, G. orvosi főtanácsos, a hesseni kormány állategészségügyi előadója, Darmstadt. **A tej és tejtermékek gümös fertőzőképessége:** Dr. Fáy Aladár, kir. egészségügyi felügyelő, Budapest. Dr. Müller O. bakteriologiai intézeti vezető, Königsberg. — **Állati paraziták termelte mérges anyagok:** Dr. Blanchard R. egyetemi tanár, Páris. Dr. Linstow főorvosorvos, Göttingen. Dr. Perroncito E., állatorvosi iskolai igazgató, egyetemi tanár, Turin. Dr. Rátz István, állatorvosi főiskolai tanár, Budapest. — **Újabb tapasztalatok állati betegségeknek emberekre (főleg bizonyos ipari foglalkozást űzőkre) való átragadásáról:** Dr. Babes V. egyetemi tanár, Bukarest. Dr. Damman K., titkos egészségügyi és kormánytanácsos, állatorvosi főisk. igazgató, Hannover. Dr. Szegedy-Maszácz Elemér, kir. iparfelügyelő, Budapest. — **Az ellesi bénaulás okana és kezelése:** Dr. Hess E., egészségügyi tanácsos, egytanár, Bern.

— **A komló árának idej alakulásáról.** Augusztus közepe óta alig esvén az eső, a tobozfejlődés nehezen ment s miután auguszt. 20-ika után megint nagy lett a hőség, a komló hervadni kezdett és sok helyen beállott a toboz kényszerérése, miután még a mélyen gyökerező komló sem bírta önmagát ellátni elegendő nedvességgel, avagy hogy a komlósföldek altalaja a 2 éves szárazságban szintén szikkadni kezd? Ez okon hazánkban is általában megindult augusztus végen a komlószedés. A Dunántúl már régebben le van szedve, az Alföldön javában folyik a munka, az erdélyi részeken szintén hozzá fogtak már. A milyen bőséges volt a kivirítás július havában, olyanira nem hirt a toboz kifejlődni, normálisra megnőni s így a termés kevesebb lesz, 20-30% közt mozog a tavalyihoz képest, különben pedig az átlag körül mozog. Ezek után hazánk remélhető termése 3300-3500 q. között várható. **A minőség általában jó,** mivel a tobozok nem nőttek túlságosan, tömöttek s a napsugár bőségesen varázsolta elő a lupulint. — **A külföldön** nagy részben meg vannak elégedve a remélhető terméssel, persze a toboz ott is ki-sebb maradt. A szedés már Csehország s Bajorország főbb helyein megindult. A legjobban áll a cseh Auscha környéke, Saaz vidékén több községben a jégvihar tett jelentékeny kárt. Ausztria egyéb helyein sem panaszkodnak s a tavalyihoz képest 20-25%-kal nagyobb termést remélnek. Cseh tudósítások szerint a bajor komlósföldeken sok helyütt egyenetlen a termés, igen sok toboz ki sem fejtett s a szedés már javában foly. Franciaországban, Belgiumban a tavalyi termés ismétlődik, Oroszországban a hőség folytán kevesebb lesz a termés, Angliában jó volt a kivirítás, de ott a késői fajták toboz-formálása későbbre esvén, ködös nyarutói időkben rendszerint fellép a penész s levéltetű. Jelek már vannak. Európában tehát normális lesz a termés, Amerikából érkező hírek vegyesek.

Az értékesítésnél fenti terméskilátások alapján ma az a fő mozzanat, hogy a tavalyi maradék terméstől most már mindenáron szabadulnak, így Nürnbergben is 50 kilonként 35-50 márkával. **Idej termés** is nagyobb tételekben került már a piacra — sok tökéletlenül száradva — 65, 74, 85 márkával fizették; spalti elővételek 140-150 márká; **Saazban** 120-130-140-150 koronán keltek el kisebb idej tételek. Korai termésünk egy része 5 kg.

csomagokban került külföldre, ezekért július végén kilonként 360 fillért fizettek, de minél több jelent meg a piacon, illetve ahogy javultak a terméskilátások, gyorsan esett az ár 240 koronáig. Sajnos, az átlag csak 240-260 korona közt kereshető: ha a késői termés is legalább így értékesülne, megnyugtató lenne. Az öt kg-os postai komlócsomagok küldésének most már nincs értelme, mert a piacon a nagy zsákok is megjelentek s ajánlatos, hogy **kész termésünknek harmadát vagy felét jelenlegi árakon most helyezzük el,** már csak azért is, mert a cseh tömeg-komló — ott esős idő lévén most — csak szeptember első felében lehet kész. A komlóár az angol és amerikai termés megismerése után, de rendszerint november elejére szokott kialakulni.

— **Mezei dülőutak rendezése.** A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett a kataszteri felmérőfelügyelőségekhez a községek által rendezett mezei közös dülőutak kataszteri felvétele tárgyában. Elrendeli, hogy amennyiben a mezei közös dülőutak a községek által nem a kellő időben, hanem akkor rendeztetnének, amikor a betétszerkesztő-bizottság tárgyalását már befejezte, a közös mezei dülőutak rendezése folytán előállott változások csak abban az esetben lesznek a kataszteri munkálatokba átvezetendők, ha ezt az illető telekkönyvi hatóság maga kívánja, illetve, ha a betétszerkesztés alkalmával az utak kataszteri felvétele ellen beadott felszólamlások a telekkönyvi hatóság által a felmérő-felügyelőséggel közöltetnek. A kataszteri mérnök kirendelése előtt azonban az illető községek mindenkor nyilatkozatra felhivandók, vajjon az általuk utólag rendezett közös mezei dülőutak a felmérő-utasítás és a földmivelésügyi miniszter idevágó rendelkezésének értelmében a helyszínén állandóan meg vannak-e jelölve és tényleg birtokba vannak-e véve: mert csak abban az esetben érvényesíthető a rendezés a kataszteri munkálatokban.

— **Az almafák veszedelme.** A földmivelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy az ország számos vidékén a vértetű (sifoneura lanigera) föllépett, sürgős rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben erélyes és körültekintő védekezésre hívja a gyümölcsstermesztőket, akik a kötelező irtást elmulasztják, azok 200 korona bírsággal sújtandók.

— **Baromfiállás Szatmáron.** A Szatmármezei Gazdasági Egyesület a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének közreműködésével szeptember hó 24-27. napjain tenyészbaromfi-vásárral és díjazással egybekötött **baromfiállást** rendez Szatmáron. A kiállítás sikerét biztosítja a jelentékeny összegű állami és magándíjakkal rendezendő tenyészdíjazás, a bíráló-bizottság által hazai tenyészetek részére megítélendő oklevelek és érmek, míg a tenyészvásár sikerét biztosítja az a körülmény, hogy az állam által fajbaromfi beszerzésére előirányzott 100,000 korona összeg erejéig vásárlások e kiállításon is fognak eszközölni. Bejelentések, valamint minden egyéb közlendők a Szatmármezei Gazdasági Egyesület titkári hivatala címére intézendők. A bejelentések legkésőbb szeptember hó 15-éig közlendők. A kiállítást a Kossuth-kertben tartják meg.

— **Magyar gyümölcs a külföldön.** A földmivelésügyi miniszter ez évben is folytatja azt a termelők által örövendve fogadott akciót,

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országsterve első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszent 17-féle nagyságban különböző szerkezetűbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Bemutatva lesz a nagyenyedi őszi kiállításon is! — Sürgőnyeim: Kalmár-rostagyár.

hogy a termelőket összehozzák a külföldi nagyobb gyümölcscegekkel. Ez évben azonban az országnak csak némely vidékén és szerencsénkre Erdélyben is van termés, amit az is tanúsít, hogy más évekhez képest igen kevesen jelentkeztek, akik külföldre hajlandók lennének exportálni. A földmívelésügyi miniszterium nyilvántartása szerint Halmayer Róbert (Stuttgart), Hrappa János (Bécs) Richer Venczel (Drezda), Hubel Henrik (Trieszt), Moszkva Pál (Kastovicz), T. Bauch (Elberfeld), E. Engeli (Engelshofen), T. Sauter (Regensburg), a prágai exportegyesület, az adlershofi Avenarius testvérek jelentkeztek, hogy hajlandók nap-nap mellett bizonyos mennyiségű gyümölcsöt átvenni. Több czég mindennemű gyümölcsöt átvesz, míg a legtöbb mustot és téli almát szeretne. A gyümölcs-tenyésztés országot kormánybiztosához mind sürűbben érkeznek megkeresések az ideai gyümölcsstermelésre vonatkozólag. Az illetők főleg a magyar exportképes gyümölcsstermelők után tudakozódnak. Az orsz. miniszteri biztos távollétében helyettesse dr. Ulrich Aladár, ez uton hívja fel a termelőket, hogy várható készleteiket nála idejekorán jelentsék be, hogy így alkalom nyíljon a magyar gyümölcsnek a külföldön jó piacot szerezni.

Székelyföldi gabona értékesítése.
György Endre földmívelésügyi miniszter Marosvásárhelyen és Sepsz Szent Györgyön szövetkezeti gabonaraktaarak állami támogatását elhatározta. Ezenkívül Csikmegyében kukorica-terményáruraktáarak létesülnek, hogy a nép a főtáplálékát adó kukoricát az év minden szakában akadálytalanul megszerezhesse.

A lótenyésztés Romániában. Gaál Gyula, a földmívelésügyi kormány Romániában működő tudósítója, érdekes jelentést tesz a román lótenyésztésről. A lótenyésztés annyiban mutat némi emelkedést, hogy most több nagybirtokos alapított nagyobb ménest az utolsó évek folyamán, melyek ugyan igen különböző anyagból vannak összeállítva, de nagyobbrészt czéljuk a katonaság számára remondákat nevelni. Leginkább figyelemre méltó ezek között egy baraganvidéki nagybérlő ménese, aki a közelmúltban százötven kanczából álló ménest állított fel, felerészben az országban összevásárolt kicsiny, de zömök kanczák, felerészben Oroszországból importált donvidéki kanczák, a melyek kitűnő anyagot képviselnek. A telivérűek verseny-czélokra való tenyésztése szinte kezd kiterjedésben nyerni és a versenyügy is fejlődik, azonban ennek az országos lótenyésztésre kevés kihatása van, mert a telivérűek, mint regenerátornak a félvértenyésztésben még kevés tere nyílik és félvérakadályversenyek, melyek hozzájárulhatnának a ló tenyésztés emeléséhez, nem igen tartatnak.

Pef (Porcellán emall festék.) Bessemer festék (védjegy üllő) Mezőgazdasági körökben már évek óta kitűnő hírnévként örvendnek — Lutz Ede és Társa festékgyárosok által, Budapest, Or Nagy-utca 4. sz. — gyártott festékek és ajánlatosnak tartjuk ezen gyártmányokra e helyen is utalni. Pef (porcellán emall festék) minden célra alkalmas fényezés, különösen olyan helyekre ajánlható, ahol súly fektetik csinos és könnyen tisztán tartható felületekre. Szeszgyárak, tejgazdaságok, gyümölcsraktáarak, éléskamrák, nemkülönben gépházák, konyhák, csettek mázolására Pef nagyon alkalmas. Minthogy porcellánhoz hasonló, kemény sima mázolata, piszok, házi és penészgomba képződését megakadályozza, amennyiben vízzel bármikor lemosható. Tekintve továbbá, hogy a Pef felhasználásakor mázolatok hosszú évekig is eltarthatnak, az ár olajfestékekkel szemben aránytalanul olcsó. Mint az a szakkörök itéleteiből is látható, a Bessemer-festék (védjegy üllő) vasszerkezeteknél a leghatásosabb védelem rozsdá, továbbá időjárás és vegyi befolyások ellen. Hiszen ismeretes, mily károkat és kellemetlenségeket okozhatnak vasszerkezeteknél a nem elég

conserváló képességgel bíró mázolatok és így egy csekély ártóbb-let tekintetbe nem jöhet. Fontos ezekenkívül, hogy a Bessemer-festék teljesen mérgegmentes, mely tulajdonságánál fogva istállóban is teljes nyugodtsággal alkalmazható. Hiszszük, miszerint ezen két gyártmányt b. olvasóinknak nyugodtan ajánlhatjuk. — Bővebb felvilágosítással a gyárosok bizonyára szívesen szolgálnak. 1568. I.

Földbirtokok vétel, eladás, bérlet szempontjából szakszerű becsülését, üzemertervek, gazdasági ügykezelés berendezését, számadások felülvizsgálását s a helyi viszonyokhoz alkalmazott bevezetését s más gazdasági ügyekbeni alkalmoszerű megbízásokat szerény feltételekkel elvállal egy elméleti képzettség és hosszas gyakorlattal bíró gazda Alánlatokat »megbízható« címmel elfogad és közvetít az »Erdélyi Gazdatiszti Egylet« titkári hivatala Kolozsvár, Petőfi-utca 7 sz

Megvételre vagy haszonbérbevételekre keresek 500 — 1000 holdig való jó birtokot vasut hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

Erdély kávé forrása a Fiumel Kávé-behozatali Társaság fióktelepénél, Mátyáskirály-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szereshetők be. Vidékre 5 kgps megrendeléseket bérmentve és vámmentesen fogantositunk. Telefon! 1436.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.
2 1/2, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmányu 1558

gőzgarnitúrák
jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárban Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

AZ
ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évtben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.
A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.**

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:
Szekula Akos
vezérfelügyelő. (1003) 1602.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részvény-Társaság
BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. leszámit. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA
utján törlesztéses jelzálogkölcönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.
kölcönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCÖNT
sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA
utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gézsépió készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgyári berendezéseket, Szecskavágókat, 1461 Rápavágókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, czukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok, Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Uri Rezső Sertéseket
sertésbizományos sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.
BUDAPEST,
VIII., Bérkocsis-utca 12., 1534

WOHANKA MOTOR és LOKOMOBIL!
LEGJOCSOB B és LEGMEGBIZTOSABB ÜZEM
1 1/2-3 fillér óra-lopónként
MINDEN PENZÜGYORI ELLENŐRZÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST VÁCI KÖRÚT 76 HELLER MŰR BPEST

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélacél-kormánylemez.
Magasított acél-ekéfej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.
Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sílrgönyeim: „Agraria“ Budapest.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimelő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai végregeesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviseletége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4¹/₂%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂% évi törlesz-

téssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és

magasabb leszámítási árfolyam mellett 4¹/₂%-os

záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesz-

téssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő

házakra 42¹/₂% évi törlesztéssel 5-65% évi részlet-

fizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

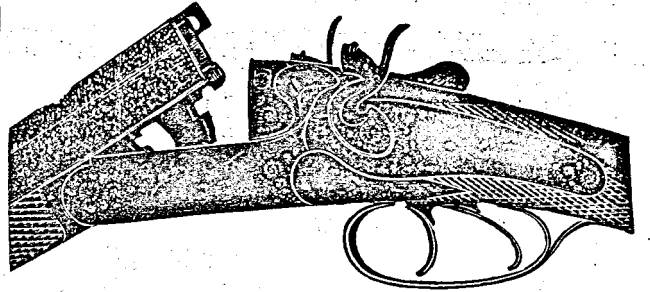
az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviseleténél kaphatók 4% és 4¹/₂%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségek

Gazdatiszt,

ki nagyobb birtokokat több éveken át önállóan vezetett és kezelte, keres önálló gazdatiszti állást most, vagy későbbi belépéssel, esetleg nagyobb birtokot vagy uradalmat százalékos kezelés mellett is hajlandó átvenni. Cim. a kiadóhivatalban.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (präcios) puska- és

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czellövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus serét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypsgyárak központi irodája, ajánlunk

kitűnő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDELYI TRÁGYAGYPSZ amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti-állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gypszkereskedelmi

Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-utca 9. szám.

Földm. iskolát kitűnően végzett, 32 éves, kis családú gazdatiszt, aki egy birtokot 9 évig megelégedésre kezelte és önállóan vezetett, kitűnő bizonyítványokkal, megfelelő állást keres.

Cim: a kiadóban
1607. I.

Keresek 50-100 holdig házilag kezelt birtokot

bérbe.

Jó lakóház és lehetőleg patak közelsége kívánatik.

Bármikor átvehetem.

Cimem: a kiadóban.

1607. II.

Lónyiró ollók, Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS“
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

czégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

Sárga János, Kolozsvárt

ékszerész, mű-ötvs, egyházi szerek műintézete.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát arany-, ezüst nemükben, drágakő-ékszerekben, valamint Angol, Francia és Berndorf különlegességeiben.

Kitűnően berendezett műtermében készít ezüst-nemüket, ékszereket, valamint magyar disz-ékszer és egyházi felszereléseket. 1416

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

DRÖSSLER KÁROLY

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest. VI. Váci-körút 59.

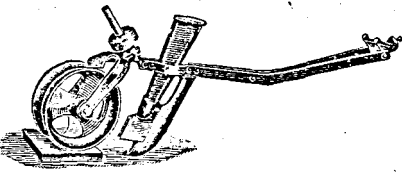
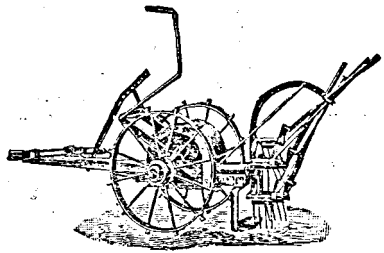
— Szabadalmazott —

BURGONYAKIEMELŐ

— GÉPEKET, —

Legujabb **RÁKÓCZI-DRILL**

Vetőgépeket, Mútrágyaszórókat és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít szolid kivitelben kedvező ár- és fizetési feltételek mellett. — Árjegyzék és prospektus ingyen. 1449

Legteljesebb Magyar Levelező.

Levélminták, beadványok, folyamodványok, kérvények, családi, kereskedelmi és más levelek helyes szerkesztésére.

Szerkesztette: **KNORR ALAJOS** ny. kir. táblabíró.

Harmadik javított és bővített kiadás.

Ára füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fill.

ÖNÜGYVÉD vagyis gyakorlati útmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok a beadványok szerkesztésére, a legujabb törvények alapján, 378 irománypéldával felvilágosítva bírák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, irta:**KNORR ALAJOS**

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir. ítélőtáblai bíró. 1450. II.

Hatodik egészen átdolgozott kiadás.

VI. egészen átdolgozott kiadás, a legújabbban szentesített törvényekhez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 kor.

Ifj. **NAGEL OTTÓ** könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Muzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában)

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

BÜKKFA-SZÉN

waggonszámra métermázsánként 2 koronak 80 fillérért Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél**Keesed, u p. Nagy-Iklód.**

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk szenet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

ELŐNYÖS FELTÉTELEK.

Teljes 100-as árfolyam.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mútrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:**Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál**

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzőke lapunk minden számában található!

Gazdatiszt kerestetik november elejére 1500 holdas birtokra. Kellő gyakorlattal bíró pályázók folyamodásukat fizetési igényük megjelölésével és eddigi működésüket igazoló okmányok másolataival küldjék be az Erdélyrészi Gazdatiszti egylet titkári hivataiához.

Gazdatiszti állást keres októberre földmives iskolát végzett, a gazdaság minden ágában és szőlőkezelésben jártas, kellő gyakorlattal bíró gazdatiszt.

Bérelni óhajt

200—300 k. hold terjedelmű

birtokot

megfelelő tőkével rendelkező okleveles gazdatiszt.

Előnyös fekvés (vasúti állomás közelsége) megkívántatik.

Ajánlatok az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalába, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. szám alá kéretnek.
1600.

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztralis holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió.

Gleditsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősitésre alkalmas 1 $\frac{1}{2}$ millió. Diszcsorjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érleklődőket tisztelettel meghívjuk.

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
Készítjük
Fischer és Társa
Fotó- és Képfestő Műintézet
Budapest
VII. Vas-utca 7. szám
Videki megrendelések is pontosan
eszközölhetnek.

Irodalmi Megjelent KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA jelentés! Könyv-, mű- és zeneműnyomtatásának az 1905. évre szóló Hasznos Könyvnaptár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnaptárban előforduló műveket

csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjtalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket.

Özégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék Rérni az 1905. évi Hasznos Könyvnaptárt díjtalanul és bérmentve!

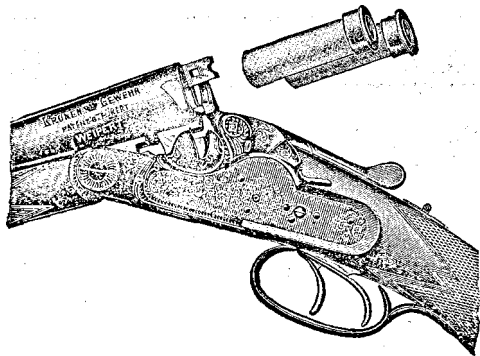
Videki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Könyv-, mű- és zenemű-
nyomtatás és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

gáznyomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fekszenek a csőkamrát szilárdan körülfogó oldalpofákban.

A csővön alkalmazott toldalékok a pofák megfelelő réseibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskulról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy az eddig használt závarzatokat messze felülmúlja s ezért zárótkéletekességük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

A korona-fegyvernél a töltés és tüzelés a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosítottatik s a kilőtt töltények hüvelyének kivetése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíteníthető az ütőszeg. — A koronafegyver löszabotossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállítatik ugyanis, mint egy-, két- és háromcsövű puská. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Kitüntette ő cs. és ap. kir. felsőge, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felsőgeik által. — 96 érem. 1591

„PEF” (Porcellán-Email-Festék) falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klozetek satöbbi részére felette célszerű

BESSEMER-FESTÉK (védjegy ülő)

legtartóssabb rozsa elleni mázolat, mindennemű vasszerkezetek,

vas és hullámbádogtetők, tartók, istálló vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálunk az egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1563. I.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezetékek, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az E. G. E. titkári Irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I. c. balra.

1596

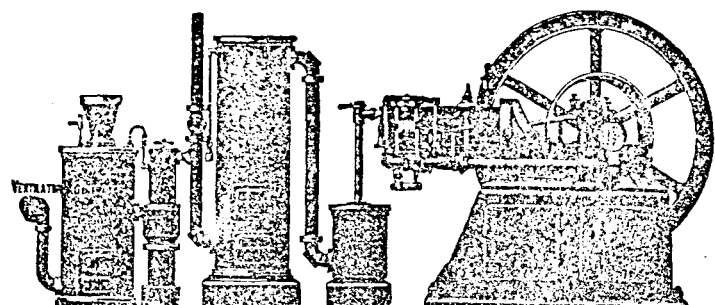

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lőhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs-kavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytámas acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petrolaum-motorok és locomoblok, szlív-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

BABÓS és TÁRSAI
vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utca 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szíves tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe újabban egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyrabecsült vevőinket gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szükségeltetnek, u. m. **Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak, vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek, Kötél és lánczárak, Beocsini-Cément, Gipsz, nádfonat, Carbolineum, Kátrány, mindennemű Festékaruk, Gépszíj, Gépolaj, Gépszir, Kocsikenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia háncs, Aszfalt és elszigetelőlemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadalmazott tejkannák stb.**

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk. 1473

Telefon szám: 351.

Tölgy és bükk-makk.
Id. gróf HALLER JÁNOS
HÉVIZI (nagyküüllőmegye)
erdőségeiben a tölgy és bükk-
makk termés
ELADÓ.

Utolsó posta:
Homoród-Héviz.
1606.

GANZ és TÁRSA
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •
Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencz-teret 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petrolaum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petrolaum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1485

A legjobb minőségű
— juta- és len —
ZSÁK,
vizhatlan kazal-, gép-
és szekér-
PONYVA
bármily méretben a
legolcsóbb gyári árban
kapható 1451

FISCHER J.
ponyva- és zsákáru-
házában BUDAPEST,
V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK
a hordás és cséplés időnyére mérsékelt kölcsön-díj mellett. — Sodrott szőlőkötöző-fonalak, sokkal jobb a raffiánál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	{ Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	{ Alapítók	1.278.240.— "
	{ élet	200.000.— "
Tartalékok		453.436.11 "
Összesen:		2.333 676.11 K.

1901. évi fölösleg 90.349.— K
1902. " " 59.782.36 "
1903. " " 109.331.73 "
1904. " " 72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013 **az igazgatóság.**